



چهارشنبه سوری و عید نوروز در جمهوری آذربایجان

جشن نوروز و آیین چهارشنبه سوری در جمهوری آذربایجان بسیار شبیه به ایران است، آذربایجانی‌ها هر چهار، شب چهارشنبه اسفند ماه را به رسم یادآوری چهار عنصر تشکیل دهنده زمین یعنی آب، باد، خاک و آتش جشن می‌گیرند.

به گزارش آران نیوز: تاریخ برگزاری جشن نوروز در جمهوری آذربایجان همانند ایران به چند هزارسال پیش برمی‌گردد و این عید در واقع جزء آیین و سنن ملی مردم این کشور می‌باشد.

عید نوروز در حال حاضر در جمهوری آذربایجان بسیار با شکوه برگزار می‌شود و آمادگی برای نوروز از شب یلدای کوچک که در جمهوری آذربایجان «کیچیک چله» نام دارد، شروع می‌شود و از این روز به بعد همه در تدارک روز عید نوروز هستند. اولین آیین های نوروزی در جمهوری آذربایجان قبل از فرا رسیدن این عید خجسته برگزاری آداب و رسوم خاص چهار «شب چهارشنبه» در این کشور می‌باشد.

در جمهوری آذربایجان شامگاه سه شنبه هفته «چرشنبه آخسامی» نام دارد و مردم این کشور، شب های چهارشنبه آخر ماه اسفند را در استقبال از عید نوروز به ترتیب «سو چرشنبه سی» (چهارشنبه آب)، «اد چرشنبه سی» (چهارشنبه آتش)، «تورپاق چرشنبه سی» (چهارشنبه خاک) و «آخر چرشنبه» یا «یل چرشنبه سی» (چهارشنبه آخر ویا چهارشنبه باد) نامیدند.

این سنت به رسم یاد آوری چهار عنصر تشکیل دهنده زمین، آب، باد، خاک و آتش نام گذاری شده است و شب های چهارشنبه جشن گرفته می‌شود.

عنوان های مذکور چهارشنبه های آخر سال بر باورهای مردم جمهوری آذربایجان درباره فرا رسیدن بهار و پایان فصل زمستان تکیه داشته که در اول آتش افروخته می‌شود و باد آن را به قله کوه ها برده، برف ها را آب می‌کند و این آب به دامنه کوه ها و مراتع جاری شده خاک را جانی دوباره می‌دهد و از این خاک رویش سبز زندگی آغاز می‌شود.

در چهارشنبه آخر سال همانند مراسم چهارشنبه سوری در ایران، مردم در حیاط خانه‌ها یا در محله‌ها، آتش روشن می‌کنند و هر کس به اندازه توانایی خود از روی آتش می‌پرد و می‌گوید همه دردها و رنج‌هایم روی آتش ریخته شود.

روشن کردن آتش در چهارشنبه شب های آخر ماه اسفند در جمهوری آذربایجان با علاقه خاص اجرا می‌شود و در همان شب در همه محلات شهر باکو و شهرها و شهرستان های این کشور می‌توان شاهد این آیین نوروزی شد.

مردم جمهوری آذربایجان به چهارشنبه سوری که در این کشور به آن «چرشنبه آخسامی» می‌گویند ارزش و توجه خاص قایل هستند و د ر سفره شام این روز انواع غذاها و بخصوص غذای تهیه شده از ماهی چیده می‌شود.

در این کشور بر اساس باورهای دیرینه نوروزی بر سر سفره چهارشنبه سوری و عیدی باید همراه با انواع غذاها حتما غذای تهیه شده از ماهی وجود داشته باشد.

خیس کردن گندم چند روز قبل از عید برای کاشتن سبزه عید نوروز که سمنی (semeni) عنوان دارد یکی از آیین ها و نمادهای اصلی نوروزی در جمهوری آذربایجان به شمار می‌رود.

سمنی (semeni) در واقع یکی از نمادهای عمده عید نوروز در جمهوری آذربایجان به شمار می‌رود و بنا بر این در این روزها می‌توان در همه فروشگاهها و میوه فروشی ها شاهد فروش سمنی شد. سمنی را مردم طبق معمول بر سر سفره های چهارشنبه سوری نوروزی می‌گذارند.

مراسم «پاپاق آتماق» یا کلاه گردانی از جمله آیین های اجرا شده در چهارشنبه سوری است که اکثراً پسرها در آن شرکت دارند. آنها در خانه همسایه را می‌زنند و صاحب خانه در کلاه آنها چیزهای خوردنی مانند شکر بوره، باقلوا، فندق، سیب و شکلات می‌گذارد.

بعضی دختران نیز در این شب فال گوش می‌ایستند که به زبان آذری «قولاخ فالی» می‌گویند. آنها مخفیانه به سخنان همسایه گوش می‌دهند و آن ها را به نیکی تفسیر می‌کنند.

خانه تکانی قبل از فرا رسیدن نوروز از دیگر آیین های نوروزی مردم جمهوری آذربایجان به شمار می‌رود.

در جمهوری آذربایجان مردم برای برگزاری با شکوه عید نوروز، کارهای مقدماتی خاص در باکو و سایر شهرها و شهرستانها اجرا می‌کنند.